

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th May, 2025

MUSIK KULTUR DERSLERİNİN GENCLER HAYATINDEKİ ONEMI

Ikromova Madina Karim kızı,
Botir Zokirov`un adını taşıyan
Özbek milli pop sanatı enstitüsü

Dipnot

Makalede şu güne kadar gelişen müzik sanatının eytim sisteminde öğrencilerin bilgilerinin yükselmeside kendi önemiyi, milli müsik sanatımızın gençler arasında geniş propaganda yapış ve önemiyi müstehkemleş konusunda çok tavsiyeler getirildi.

Ahnahtar kelimeler. Müzik, eytim, terbiye, maneviyet, sanat, bilgi, beceri, ezgi, şarkı

Özbekistan`da milli müzik sanatımızı geliştirmek, müzik sanatıyı okullarda öğrenciler için sanatsal ve estetik gelişim aracı olarak tanıtmak, müzik sanatını gençlere daha derin bir şekilde ulaştırmak çok önemli bir görevdir. Çünkü gençlerin manevi ruhsal olarak eğitimlemesinde sanatın büyük rolü var. Şu yüzden de bugünkü zamanda eğitim sisteminde sanat yöntemleriye büyük bir itiraf ediyorlar.

Bu bağlamda bütün fenler arasında müzik eğitimide de devlet standartlarını kurmak milli müzik sanatının tarihi miraslerinden faydelenmek imkaniyi verir.

Şununla bir anlamda insanlardan insanlara geçib gelen milli musik ve şarkılarımız, şarkıcı ve çalgıcıların yaratıcılık faaliyetleri, makam, hafif şarkılar, destanlar ve bugunku modern musik faaliyetinde tam tersiyi buldu demek doğru olur. Milliy müzik sanatının bu gibi geniş anlamda imkanıyatları, yeni modern gençleri, evlatları terbiye etmekte, onları kamil evlat olarak buyuk olmalarında mükemmel memba gibi hizmet ediyor.

Müzik kültüründen , devlet eğitim standartlarına esasen yeni eğitim, manen olarak öğretmenlerin müzik bilgilerini, melekelerini geliştirmekte onlarda gözlemci yeteneklerini, geniş konularda hayal gücü etmek, yaratıcılık, propagandacılık, halk arasında kendi düşüncelerini bağımsız olarak anlatmak, müzik alem anlamlarını geliştirmeyi temin ediyor. Bu konuda ise her gün gelişen zamanımızda evlatları

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th May, 2025

olgun yetiştirilmeside müzik kültürü dersleri geçilmesi zarfında çocuklara psikolojik, menevî olarak etkilendiriyor.

Özbekistan'nın ortaokullarında müzik kültürü dersleri başka fenlerden kendisinin sanatla gibiliği, çocuklara meraklı olmayı artırmak, güzelliklere olan his duyguları arttırmak, müzik fenleriye çocukların sevgisiyi arttırmak ve uyandırmak, obrazlı geçinmeler uyandırmak ile ayrı duruyor.

Yine bir şeyi anlatmak iyi olur zaten müzik kültür derslerini geçmek için elbette öğretmene koyulan talepleri mükemmel zept etmek lazım. Bu taleplere aşadekileri örnek olarak göstermemiz mümkün.

Müzik özellikle çocukların zihinsel hemde ahlakıy tarafdı geliştirilmesine yüksek derecede olumlu etki gösterir. Müzik ahlakında menfî değışik olan çocuklarda zihinsel terbiyeni yeterli derecede gösterir. Müzik dersleri şunun için de en başından terbiye dersi diye söylenir. Bunun yuzundan de 50'den yuksek olan nesne "Müzik öğretim yöntemi" değil, belki "Müzik terbiye yöntemi" diye yürütülür. Aklnı, dünya görüşü, tefekürü deşıştirömemeden önce ayndınlanmayı kazanmak mümkün deşil.

Başınsızlık yıllarında eğitim yerlerinde hep geçilib gelinen müzik fenleri manen milliy istiklal düşünceleri, ortaokullarde yeniden biçimleniyor. Gençlere müzik ve sanatın hayatımızdaki yeri ve önemi, onlarda toplanan milli deyerlerimiz ve geleneklerimiz olan münasebetlerini, bu konudaki anlamlarını yetiştirmek, onların yerini ve önemlerini çocuklara anlatmak bizim görevlerimiz hesaplanır.

Sanat bütün bir insanıyetin terbiyesinde çok önemli hesaplanır. Müzik terbiyesi hayatımızda yüksek yer tutan, insanın kişisel gibi şekil almasında önemli olub milattan önce IV asırlarda grek felsefecisi Platon şöyle demiştir: "En büyük eğitici amil müzik sanatta değiliyken, zaten ritim ve uyum hepsiden çok şu vakıta kalbe çukur bir yol bulur ve sakınlık vererek onu güzel ediyor ki eğer terbiye doğru yola koyulan olsa, aksi halde onun tersi olub çıkıyor. Onun öğrencisi aristotel Aflatun kamil inancle aynı düşünceleri destekliyor. "Müzik kişi ruhunu terbiye tarafından malumderecede etki ediyor, şöyleyken o çocukların terbiye edebilen nesnelerden biri olarak xizmet edmesi lazım".

Doğunun meşhur allamaları müzigin kişisel mükemmelliğe çok büyük not verirler. Milli külürümüzün babası Abu-Nasr al-Farobiy ise müzigin kişisel olarak

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th May, 2025

geliştirilmesinde kesin etkisiyi aşağıdekülerle söylemiştir; “ Bu fen yani müzik şu anlamda yaralı ki, kimin ruhu ve aklı muvazeneyı kaybeden olsa iyileştirir, kamil olmayanları kamilliye getirir ve muvazenede olmayanları muvazenesiye saklıyor. Bu fen vücudumuzun sağlığını için de yararlıdır. Allama İbn Sinonun “Kitab aş-şifa” “Kitab unnacot” ve “Donışname” ilmiy eserler şimdide bize geliştirilerek gelen. Müzik insan hayatında ve akl gelişmesine çok yardım gösterir.

Ortaokulların hayatında da müzik kültürü öğretmeninin ve ilkokul sınıf öğretmenin yeri çok demek doğru olur. Müzik öğretmeni sınıftan dışarı müzik grup (okulda konserler, yaratıcı aktiviteler, türlü sanatsal geçeler, sanat bayramları v.b)u toplamak müzik kültürü öğretmenin görevidir. Ortaokullardan dışarıda da mahallelerde çocuklar müzik ve sanat okulları, olgun evlat okulları, Kültürel merkezlerde toplanan müzik ve sanat grubleri var. O yerlerde çocukların eğitim almaları için devlet tarafından imkaniyetler geniş verilir.

Çocuklar müzik ve sanat okullarında müzik yöntemleride çalgı çalmak, şarkıcılık, v.b sınıflar var ve bunda öğrenci cençler kendisiyi ilgilendiren calgıyı calmayı öğrenmeleri ve ya kendisiyi ilgilendiren şarkıyı söylemeyi öğrenmeleri mümkün olur. Çocuklar müzik ve sanat okullarında müzik yöntemlerinde “baxşıcılık” şarkıları, özbek ve yabancı memleketlerin şarkılarından ders alırlar.

O hep yöntemlerin kendi eski terixi olub, öğrenciler eserleri söylemeden önce o eserin terixiyi öğrenmesi lazım.Eserleri söyleyince eserin ruhunu, acısını yani tarixiyi dolu his etmeli. Şunun için kuramsal ve Pratik melekeler kazanmak lazım olmalı ve öğrencilerin türlü metotlarla yani öğrencilerin bilgileri kabullanma yetenekleri olarak onun ruhuna kabullandırmak öğretmenler yani uzmanlar tarafından psikologik tarafından bakıyorlar. Müzik ve sanatı cemiyet arasında nüfuzunu yükseltirme, onun tarıyı şnsanlar arasında manen taraflama heyatımıza döndürmek, milli ve manen diğerlerimizin derecesini yükseldirmek ve bu konuda ıslahatlar geçirmek gibi çok dereceler bu güne kadar kazanıldı. Hep sahalarda olanı gibi müzik sanatı sahasında alimler çok çalışıyorlar. Bu konuda öğretim programları, derslikler şeklinde devletimizin yani insanlarımızın milli, manen hemde kültür başarılırsı, bam-başka devletlerde müzik derslerini öğretmek yolları ve usülleri, çok büyük tecrübeler اساسında geliştirilib, şimdiki günlerde illerde, sislerde, şehirlerde makam toplulukları, filarmoniler, sanat okulları geliştirildi. Bu

Scientific Conference on Multidisciplinary Studies

Hosted online from Bursa, Turkey

Website: econfseries.com

11th May, 2025

yerlerde müzik yönteminin dünya sahnesiye çıkmesi için büyük şeylerle çalışıyorlar.

Yukarıdekiler gençleri cemiyette, ailede yani tüm insanlar arasında manen insan olarak yetiştirilmesinde destek olur. Şununla insan sinir sistemi müzik istikrarlığına etki gösteriyor. Psikologların fikrinya dayanan halde müzik dikkatin istikrarlığı, insan sinir sistemini ne kadar güçlülüğünü işaretliyor. Özbek icraçılığında “modoniye” yöntemi mevcüt. Bu ise “bir seslilik” şeklinde gelişib geldi. Ama eski zamanlardan beri grup olup şarkı söylemek yani hor yöntemi de geliştirildi demek iyi olur. O yöntem ise bazı bir memleketlerde geleneklere dolaşandır. Bizim insanlarımızda ise halk bilimi şarkıları ve topluluk şarkıları şekillerinde gelişib eskiden bugünkü güne kadar geçib gelen sanat türlerinden bir diye sanıyorlar.

Ülkemizde yaşamış halkların müzik sanatı birçok durumda kuşaktan kuşağa aktarilarak aktarılmıştır. Halk icra sanatında erkek, kadın, çocuk karışık korolar bulunmamaktadır. çocukların ayrı ayrı şarkı söyleme geleneği vardı. Çocukların çeşitli dini törenlerde şarkı söylemeleri, mevsimsel şenlikler, Ramazan ayı boyunca büyüklerin zikirleri, ağıtlar söylemeleri kolektif performansın tezahürleridir. "Boychechak", "Güneş doğdu", "Leylek geldi" gibi çocuk şarkıları mevcut olup, bu şarkıların söylenmesinde kolektif performans biçimi görülmektedir.

KULLANILAN LİTERATÜR

- 1.E.M.Fayzullayev “Gelecekteki müzik öğretmenlerinin sanatsal zevkinin oluşumu için pedogojik koşullar” (Özbek klasik müsik örneği üzerine).Ped.f.aday derecesi için tez. –T, 2010. 20-26-sayfa.
- 2.Okullarda müzik eğitimi ve yetiştirme kavramı. –Taşkent, XTB, 1995 yıl.
- 3.Aristotel. Poetika / Tercüme. N.I.Novosadskiy. - L., 1927. - S. 111-113.
- 4.Losev AF Antik estetiğin tarihi: Bin yıllık geliştirme sonuçları, Cilt. II. - M., 1994. - S. 76–87.
5. V. Darwin. “Otobiyografi”, Q ; 1957 ; str. 112 6.Şaripova G. «Müzik eğitiminde metodoloji bilimi Programı». –T.: 1997-yıl.